

Research Paper

The relationship between teacher's leadership style and students' academic engagement with the mediating role of classroom climate and academic self-efficacy

Ghaffir karimianpour ^{1*}, Shahla Hosseini ², Mino Amroallahi bioki ³ Masoumeh ghaedrahmati ⁴

1. Department of Educational Sciences, Mahalat Branch, Islamic Azad University, Mahalat, Iran.

2. Phd, Philosophy of Education, Farhangian University, Yazd, Iran

3. Master's degree, Educational Sciences, Allameh University.

4. Master of Educational Research, Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Kharazmi, Karaj, Iran.

Article Info:

Received: 2024/04/22

Accepted: 2024/7/20

PP: 13

Use your device to scan and read the article online:

DOI: 10.22098/AEL.2024.14930.1426

Keywords:

Teacher's Leadership Style,
Academic Engagement,
Classroom Climate,
Academic Self-Efficacy

Abstract

Background and Objective: This research was conducted with the aim of investigating the relationship between teacher's leadership style and students' academic engagement with the mediating role of classroom climate and academic self-efficacy.

Research Methodology: The descriptive research method was correlation type with structural equation approach. The statistical population of the research included 420 secondary school boys of Salas Babajani city, 210 of whom were selected as a sample using the multi-stage cluster sampling method. To collect data, the teacher leadership style questionnaire of Tsai (2014), the school climate questionnaire of Hu (2010), the academic self-efficacy questionnaire of Zajacova et al (2005) and the academic engagement questionnaire of Wang et al (2014) were used. Data were analyzed using smart pls software.

Findings: The results of data analysis showed that the teacher's leadership style has a positive effect on the classroom climate, the teacher's leadership style has a positive effect on academic self-efficacy, the teacher's leadership style has a positive effect on academic engagement, the classroom climate has a positive effect on academic engagement, academic self-efficacy on engagement Education has a positive effect. Also, school climate and academic self-efficacy play a mediating role in the relationship between teacher leadership style and academic engagement

Conclusion: Therefore, it can be said that the teacher's leadership style, classroom climate and academic self-efficacy are important and effective variables on academic engagement.

Citation: Karimianpour Gh., Hosseini Sh., Amrollahi Boki M, Ghaedrahmati, M. (2024). investigating the relationship between teacher's leadership style and students' academic engagement with the mediating role of classroom climate and academic self-efficacy. *Journal of Applied Educational Leadership*, 5(3), 234-246. Persian [<http://10.22098/AEL.2024.14930.1426>]

*Corresponding author: Ghaffar Karimianpour

Address: Department of Educational Sciences, Mahalat Branch, Islamic Azad University, Mahalat, Iran

Tell: 09189244131

Email: karimiangh@gmail.com

Extended Abstract

Introduction:

Academic engagement is a variable that plays an important role in the academic success of students and leads to the social and cognitive growth of students and important factor in the academic progress of students. This structure is not only because of its value, but also because of its connection with positive outcomes. It is very valuable and important. Statistics and research conducted in the field of academic engagement show that the level of academic engagement among male students is lower than that of female students, which can have many negative consequences (Islami, Dartaj, Saadi Poor, Delaware, 2015). And identifying factors affecting it can help experts and planners in this field to take practical steps to increase this variable in students. A review of the conducted research shows that class atmosphere (Kirim Dashtaki, 1402) and academic self-efficacy (Udiani et al, 2023) can affect academic engagement, on the other hand, teacher leadership style has an effect on academic engagement (Wang et al. al, 2022) and affects both the school atmosphere (Nguyen et al, 2019) and academic self-efficacy (Quan, 2024), Therefore, school climate and academic self-efficacy can play a mediating role in the relationship between teacher leadership style and academic engagement, which has been neglected in previous researches. Therefore, to fill this research gap, this research was conducted with the aim of investigating the relationship between teacher leadership style and academic engagement in students: the mediating role of school climate and academic self-efficacy among secondary school boys of Salas Babajani city.

Methodology:

In terms of objective, the research was applied and in terms of descriptive method, correlation type with structural equations approach. The statistical population of the research included 420 secondary school boys studying in the academic year of 1402-1403 in Salas Babajani city, based on the Cochran formula and using the multi-stage cluster sampling method, the number of 210 People were selected as a sample. The teacher leadership style questionnaire of Tsai (2014), the school atmosphere questionnaire of Hu (2010), the academic self-efficacy questionnaire of Zajacova et al (2005) and the academic engagement questionnaire of Wang et al (2011) were used. Descriptive statistics (prevalence, mean, standard deviation) and inferential statistics (data normality and Pearson correlation coefficient) were used to analyze the data using SPSS software and SMART PLS software was used to check the fit of the model. became.

Results:

In this research, 210 secondary school boys of Salas Babajani city participated, the average age of the students was 16.89 and its standard deviation was 2.78. The mean and standard deviation of teacher leadership style are 123.47 and 17.52 respectively, the mean and standard deviation of school atmosphere are 108.68 and 16.57 respectively, the mean and standard deviation of academic self-efficacy are 123.26 and 41.41 respectively. 22 and the mean and standard deviation of academic self-regulation variable were 111.85 and 15.36, respectively, and the mean and standard deviation of academic engagement variable were 89.27 and 10.32. Pearson's correlation coefficient test for correlation between variables showed that there is a relationship between teacher leadership style and academic engagement ($r=0.54$, $p<0.01$), between teacher leadership style and academic self-efficacy ($r=0.46$, $p<0.01$).), between teacher leadership style and school atmosphere ($r=0.51$, $p<0.01$) and between school atmosphere and academic engagement ($r=0.57$, $p<0.01$) and academic self-efficacy and academic engagement ($r=0.49$, $p>0.01$) there is a positive and significant relationship.

Table 1. Calculation of direct and indirect effects

From	To	Direct Effect	T	Total Effect
Teacher Leadership Style	Academic Engagement	0/45	13/25	-
School Atmosphere	Academic Engagement	0/51	10/46	-
Academic Self-Efficacy	Academic Engagement	0/57	14/97	-
Teacher Leadership Style	School Atmosphere	0/39	40/67	-
Teacher Leadership Style	Academic Self-Efficacy	0/46	32/77	-
From	To	Direct Effect	Sig	-
Teacher Leadership Style	Academic Engagement (With The Role Of School Climate Mediator)	0/31	0/01	0/70
Teacher Leadership Style	Academic Engagement (With The Mediating Role Of Academic Self-Efficacy)	0/28	0/01	0/74

As can be seen in the table, the results of data analysis showed that the standard factor loading of the teacher's leadership style variable on academic engagement is equal to 0.45 and the t-statistic is also 13.25, the standard factor loading of the school atmosphere variable on academic engagement equal to 0.51 and the t-statistic is also

The relationship between teacher's leadership style and students' academic engagement with the mediating role of classroom climate and academic self-efficacy

10.46, the standard factor loading of the academic self-efficacy variable on academic engagement is equal to 0.57 and the t-statistic is also 14.97, the standard factor loading of the teacher's leadership style variable on the school atmosphere is equal to 0.39 And the t-statistic is also 40.67, the standard factor load of the teacher's leadership style variable on academic self-efficacy is equal to 0.46 and the t-statistic is also 32.77. The indirect effect of the teacher's leadership style on academic engagement with the mediating role of school climate is equal to 0.31 at the level (0.01) and the indirect effect of the teacher's leadership style on academic engagement with the mediating role of academic self-efficacy is equal to 0.28 at the level (0.01) 0.0) is significant. Also, checking the GOF statistic for the overall fit of the model equal to 0.35 shows that the model has a good fit.

Discussion and conclusion

This research was conducted with the aim of investigating the relationship between teacher's leadership style and academic engagement with the mediating role of school atmosphere and academic self-efficacy among secondary school boys of Salas Babajani city. According to the results of this research, it is suggested that teachers, while developing and expanding their leadership skills, create conditions in the school where a positive atmosphere is created in the school and students have a positive view of the school and the class, by giving level assignments. Help and guide students to solve them, expand their abilities and strengthen students' academic self-efficacy, and also increase students' academic engagement by using special strategies such as project-based activities, management style and interactive leadership in the classroom. References

Reference:

- Eslami, M., Dortaj, F., Sadipour, E., & Delavar, A. (2016). The Causal Modeling Of Academic Engagement Based On Personal And Social Resources Among Undergraduate Students At Amir Kabir University In Tehran. *Counseling Culture And Psychotherapy*, 7(28), 133-161. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2017.7096>
- Hu, Z. X. (2010). Research on the Assessment Model of Classroom Climate in Higher Education Institutes. *Heilongjiang Researches on Higher Education*, 28(2), 46–49. <https://doi.org/10.3102/0034654319866133>
- Quan, g. (2024). The Influence of Head Teacher's Leadership Style on Junior High School Students ' Learning Engagement: The Mediating Effect of Self-efficacy. *3rd International Conference on Culture, Education, Psychology and Communications (CEPC 2024)*, 11(2): 258-269. <https://doi.org/10.62051/t4et8v48>
- Karimi Deshtiki, A. (2023). The Structural Model of School Engagement based on School Culture with the Mediator Role of Classroom Environment and Academic Self-Concept of Students. *Iranian Journal of Educational Society*, 9(1), 303-312. [In Persian] Doi: [10.22034/ijes.2023.546720.1238](https://doi.org/10.22034/ijes.2023.546720.1238)
- Nguyen, D., Harris, A., & Ng, D. (2019). A review of the empirical research on teacher leadership (2003–2017). *Journal of Educational Administration*, 58(1), 60–80. <https://doi.org/10.1108/JEA-02-2018-0023>
- Tsai, K. C. (2017). Development of the teacher leadership style scale. *Social Behavior and Personality*, 45(3), 477–490. Doi: [/10.1080/01448751.2017.1315751](https://doi.org/10.1080/01448751.2017.1315751)
- Udiani, E., Khosiyah, S., & Umer, A. (2023). The effect of gratitude and academic self efficacy on academic engagement in students. *Psikis : Jurnal Psikologi Islami*, 9(1).258-296. Doi: [10.19109/psikis.v9i1.16731](https://doi.org/10.19109/psikis.v9i1.16731)
- Wang, Q., Lee, K.C.S. & Hoque, K.E. (2022). The Mediating Role of Classroom Climate and Student Self-Efficacy in the Relationship Between Teacher Leadership Style and Student Academic Motivation: Evidence from China. *Asia-Pacific Edu Res*, 32, 561–571. Doi: <https://doi.org/10.1007/s40299-022-00676-z>
- Wang, X., Liu, Yl., Ying, B. & lin., j.(2023). The effect of learning adaptability on Chinese middle school students' English academic engagement: The chain mediating roles of foreign language anxiety and English learning self-efficacy. *Curr Psychol*, 42, 6682–6692. Doi: <https://doi.org/10.1007/s12144-021-02008-8>
- Wang, M. T.; Willett, J. B. and Eccles, J. S. (2011). “The assessment of school engagement: Examining dimensionality and measurement invariance by gender and race/ethnicity”. *Journal of School Psychology*, 49: 465-480. DOI: [10.1016/j.jsp.2011.04.001](https://doi.org/10.1016/j.jsp.2011.04.001)
- Zajacova, A., & Lynch, S. M., & Espenshade, T. J. (2005). Self-efficacy, Stress, and Academic Success in college. *Research in Higher Education*, 46, 6, 678-706. <https://doi.org/10.1007/s11162-004-4139-z>

مقاله پژوهشی

رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی در دانش آموزان: نقش میانجی جو مدرسه و خودکارآمدی تحصیلی

غفار کریمیان پور^۱ ID*، شهلا حسینی^۲ ID، مینو امراللهی بیوکی^۳ ID، معصومه قائدرحمتی^۴ ID

۱. گروه علوم تربیتی، واحد محلات، دانشگاه آزاد اسلامی، محلات، ایران.
۲. دکتری، فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه فرهنگیان یزد، ایران.
۳. کارشناسی ارشد، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.
۴. کارشناسی ارشد، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد، کرمانشاه، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف: این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان با نقش میانجی جو مدرسه و خودکارآمدی تحصیلی انجام شد.

روش شناسی پژوهش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی با رویکرد معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل دانش آموزان پسر متوسطه دوم شهرستان ثلاث باباجانی به تعداد ۴۲۰ نفر بود که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای تعداد ۲۱۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه سبک رهبری معلم تسای (۲۰۱۴)، پرسشنامه جو مدرسه هو (۲۰۱۰)، پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی زازاکوا لیتج و اسپنشاد (۲۰۰۵) و پرسشنامه اشتیاق تحصیلی وانگ و همکاران (۲۰۱۴) استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها روشهای آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد) و استنباطی (نرمال بودن داده‌ها و ضریب همبستگی پیرسون) تحت نرم افزار SPSS و برای بررسی برازش مدل از نرم افزار Smart pls استفاده شد.

یافته‌ها: بین سبک رهبری معلم و جو مدرسه رابطه مثبت و معنادار وجود دارد، بین سبک رهبری معلم و خودکارآمدی تحصیلی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد، بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد، بین جو مدرسه و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد، بین خودکارآمدی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین جو مدرسه و خودکارآمدی تحصیلی در رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی نقش میانجی دارند.

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۲/۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۴/۳۰

شماره صفحات: ۱۳

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن

مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید:

DOI: 10.22098/AEL.2024.14
930.1426

استناد: کریمیان پور، غفار، حسینی، شهلا، امراللهی بیوکی، مینو و قائدرحمتی، معصومه. (۱۴۰۲). رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی در دانش آموزان: نقش میانجی جو مدرسه و خودکارآمدی تحصیلی. فصلنامه علمی - پژوهشی رهبری آموزشی کاربردی، ۳(۳)، ۲۳۴-۲۴۶.

*نویسنده مسئول: غفار کریمیان پور

نشانی: گروه علوم تربیتی، واحد محلات، دانشگاه آزاد اسلامی، محلات، ایران

تلفن: ۰۹۱۸۹۲۴۴۱۳۱

پست الکترونیکی: karimiangh@gmail.com

مقدمه

امروزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان به عنوان یکی از شاخص‌های موفقیت در نظام آموزش و پرورش نیازمند اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان است و دانش‌آموزانی که اشتیاق تحصیلی بالایی دارند، موفقیت‌های بیشتری کسب می‌کنند (Fathi Chegeny, Abbasi, 2023). اشتیاق تحصیلی سازه‌ای است که برای درک و تبیین افت تحصیلی به عنوان پایه‌ای برای تلاش‌های اصلاح‌گرایانه در حوزه تعلیم و تربیت مطرح شد (Gharibi et al, 2022). اشتیاق تحصیلی به عنوان میزان انرژی که فرد برای انجام کارهای تحصیلی خود صرف و اثربخشی و کارایی حاصل از آن تعریف می‌شود (Serrano et al, 2022) و نیرویی است که نه تنها به سازگاری دانش‌آموز با شرایط سخت و چالش‌های تحصیلی کمک می‌کند، بلکه پیش‌بینی‌کننده عملکرد بالایی تحصیلی در آن‌ها خواهد بود (Bagheri et al, 2022). اشتیاق تحصیلی سازه‌ای چند بعدی است که در سه مولفه شناختی (به کارگیری راهبردهای شناختی و فراشناختی در یادگیری)، عاطفی (ارزش قائل شدن و دوست محیط آموزشی و علاقه به تحصیل) و رفتاری (حضور فعال در محیط تحصیلی با شور و شوق بالا) مفهوم سازی شده است (Sheybak, Salami, 2022). نتایج پژوهش‌ها نشان داده است دانش‌آموزانی که اشتیاق بیشتری برای تحصیل دارند زمان بیشتری صرف تحصیل کرده و با افزایش تلاش خود، کارآمدی و سازگاری بیشتری با چالش‌های تحصیلی خواهند داشت (Wang et al, 2023). در واقع افراد با اشتیاق تحصیلی بالا، توجه و تمرکز بیشتری بر مطالب و تکالیف کلاسی داشته و ضمن لذت بردن از وظایف تحصیلی، تعهد بیشتری به قوانین و مقررات آموزشی دارند. بنابراین شناسایی عوامل موثر بر این سازه می‌تواند به پژوهش‌گران در افزایش اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان و همچنین اقدامات پیشگیرانه برای مبارزه با موانع موجود در این زمینه تسهیل‌گر باشد، لذا بررسی عوامل موثر بر آن اهمیت پیدا می‌کند.

Karimi Dashtaki, 2023 در پژوهش خود به رابطه جو مدرسه و اشتیاق تحصیلی اشاره کرده است. جو مدرسه به جو روانشناختی و فیزیکی مدرسه اشاره دارد که بیانگر ادراک جمعی دانش‌آموزان از محیط مدرسه می‌باشد (Ashwin, Ram, 2020) که شامل ویژگی‌های اجتماعی هیجانی و روان‌شناختی فضای مدرسه است که تعیین‌کننده تعامل بین دانش‌آموز و معلم می‌باشد (Monteiro et al, 2021) سازه جو مدرسه در پنج بعد جو منسجم (حمایت دانش‌آموزان از همدیگر)، حمایتی (حمایت معلم از پیشرفت دانش‌آموز)، مشارکتی (تمرکز و مشارکت دانش‌آموزان در کلاس)، برنامه ریزی شده (برنامه ریزی برای تحقق اهداف تحصیلی دانش‌آموزان) و منصفانه (رفتار عادلانه معلم با دانش‌آموزان) مفهوم سازی شده است (Wang et al, 2022). نتایج پژوهش Wang et al (2020) نشان داد که جو مدرسه بر رشد شناختی، اجتماعی، عاطفی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر مثبت دارد. پژوهش‌های Abkari et al, 2020 و García et al, 2022 نیز رابطه بین جو مدرسه و اشتیاق تحصیلی را تایید کرده‌اند و باور دارند که جو مدرسه می‌تواند بر میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر مثبت داشته باشد.

Sayady And Solymani, 2022 در پژوهش خود به رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی اشاره کرده‌اند. خودکارآمدی تحصیلی یکی از عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی است که به عنوان انتظارات کلی دانش‌آموز درباره یادگیری خود تعریف شده است که در سه مولفه استعداد، کوشش و بافت مفهوم سازی شده است (Yadak, 2017) در واقع خودکارآمدی تحصیلی قضاوت یادگیرنده درباره توانایی برای دستیابی موفقیت آمیز به اهداف آموزشی اشاره دارد و شامل مجموعه باورهای دانش‌آموز در مورد توانایی‌هایشان در انجام تکالیف می‌باشد (Basharpour, Aeni, 2021). دانش‌آموزانی که از خودکارآمدی تحصیلی بالایی برخوردار هستند سازگاری تحصیلی بهتری تجربه کرده و راهبردهای بهتری برای یادگیری استفاده می‌کنند، در واقع خودکارآمدی با تاثیر گذاشتن بر جنبه‌های مختلف زندگی و در روبرویی با مسائل چالشی تسهیلگر بوده و به بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموز کمک می‌کند (Warshawski, 2022). نتایج پژوهش‌های Basharpour, Aeni, 2021، Ansar alhoseni, 2021، Udiani et al, 2023، Prifti, 2022 به رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی اشاره کرده‌اند.

سبک رهبری معلم نیز متغیری است که می‌تواند بر اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر داشته باشد (Wang et al, 2022). رهبری از جمله کارکردهای ضروری معلم در کلاس است که به او کمک می‌کند تا با استفاده از امکانات موجود زمینه ساز تحقق اهداف تحصیلی کلاس شود و انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را افزایش دهد (Wang et al, 2022). در واقع سبک رهبری معلم به عنوان رفتارهایی که معلمان در داخل و خارج کلاس برای تحقق اهداف تحصیلی دانش‌آموزان انجام می‌دهند تعریف شده است. می‌توان گفت که سبک رهبری معلم به نحوه هدایت کلاس، تصمیم‌گیری، انجام وظایف و تاثیرگذاری بر اعضای آن اشاره دارد (Warren, 2019) که در سه مولفه رهبری کارزماتیک، رهبری ایدئولوژیک و رهبری عملگرا مفهوم سازی شده است (Tsai, 2017). در واقع رهبری معلم در کلاس عاملی مهم برای موفقیت دانش‌آموزان بوده و عملکرد تحصیلی آن‌ها را بهبود می‌بخشد (Nguyen et al, 2019). (al, Zeinstra et 2022 ، Wang et al, 2022 ، Gage, MacSuga, 2017 در پژوهش‌های خود به رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی اشاره کرده‌اند.

اشتیاق تحصیلی سازه‌ای است که نقش مهمی در موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان داشته و منجر به رشد اجتماعی و شناختی دانش‌آموزان شده و نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد این سازه نه تنها به خاطر ارزش خود، به خاطر ارتباط آن با پیامدهای مثبت بسیار ارزشمند بوده و حائز اهمیت است. آمارها و پژوهش‌های انجام شده در حوزه اشتیاق تحصیلی نشان می‌دهد که وضعیت اشتیاق تحصیلی در بین دانش‌آموزان پسر نسبت به دانش‌آموزان دختر در سطح پایین تری قرار دارد که می‌تواند پیامدهای منفی زیادی به همراه داشته باشد (Eslami, Dortaj, Saadipour, Delavar, 2016). و شناسایی عوامل موثر بر آن می‌تواند به صاحب‌نظران و برنامه‌ریزان این حوزه کمک کند تا گام‌های عملی برای افزایش این متغیر در دانش‌آموزان بردارند. مرور پژوهش‌های انجام شده نشان می‌دهد که جو کلاس (karimi dashtaki, 2023) و خودکارآمدی تحصیلی (Udiani et al, 2023) می‌تواند بر اشتیاق تحصیلی تاثیر داشته باشد، از طرف دیگر سبک رهبری معلم هم بر اشتیاق تحصیلی دارد (Wang et al, 2022) و هم بر جو مدرسه (Nguyen et al, 2019) و هم بر خودکارآمدی تحصیلی (Quan, 2024) تاثیر دارد، بنابراین جو مدرسه و خودکارآمدی تحصیلی می‌تواند در رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی نقش میانجی داشته باشد که در پژوهش‌های قبلی مورد غفلت قرار گرفته است. لذا برای پرکردن این شکاف پژوهشی، این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان: نقش میانجی جو مدرسه و خودکارآمدی تحصیلی در بین دانش‌آموزان پسر متوسطه دوم شهرستان ثلاث باباجانی انجام شد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش توصیفی از نوع همبستگی با رویکرد معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل دانش‌آموزان پسر متوسطه دوم مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ در شهرستان ثلاث باباجانی به تعداد ۴۲۰ نفر بودند که بر اساس فرمول کوکران و با در نظر گرفتن خطای ۵ درصد حجم مطلوب نمونه برابر با ۲۱۰ نفر بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای تعداد ۲۱۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابتدا از بین چهار مدرسه پسرانه، بر اساس قرعه‌کشی دو مدرسه به عنوان نمونه انتخاب و در خوشه دوم از هر مدرسه ۵ کلاس به صورت تصادفی انتخاب و پرسشنامه در بین آن‌ها توزیع شد و توضیحات لازم در مورد نحوه پاسخ به پرسشنامه در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت و ۲۱۰ پرسشنامه کامل وارد تحلیل شد. برای اندازه‌گیری سبک رهبری معلم از پرسشنامه سبک رهبری معلم Tsai, 2014 استفاده شد. این پرسشنامه در ۳۰ سؤال و سه بعد رهبری کارزماتیک (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۷، ۲۶)، رهبری عملگرا (۱۹، ۲۰، ۲۹، ۳۰) و رهبری ایدئولوژیک (۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۷، ۲۸) طراحی شده است. نمره گذاری پرسشنامه بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) می‌باشد. حداقل نمره ۳۰ و حداکثر نمره ۱۵۰ می‌باشد. Tsai, 2014 روایی پرسشنامه را مورد تایید قرار داده و پایایی آن ۰/۹۱ گزارش کرده است. در این پژوهش نیز روایی همگرایی پرسشنامه با استفاده از آزمون متوسط واریانس استخراج شده (AVE) تایید شده و پایایی آن با استفاده از روش محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد. برای اندازه‌گیری جو مدرسه از پرسشنامه جو مدرسه Hu, 2010 استفاده شد. این پرسشنامه در ۲۶ سؤال و پنج بعد جو منسجم (۵-۱)، حمایتی (۱۰-۶)، مشارکتی (۱۶-۱۱)، برنامه‌ریزی شده (۲۱-۱۷) و منصفانه (۲۶-

۱۸) طراحی شده است. نمره گذاری پرسشنامه بر اساس طیف پنج درجه ای لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) می‌باشد. حداقل نمره ۲۶ و حداکثر نمره ۱۳۰ می‌باشد. روایی محتوایی پرسشنامه توسط Hu, 2010 تایید شده و روایی همگرایی آن را ۰/۵۹ و پایایی آن را ۰/۸۵ گزارش کرده است. در این پژوهش نیز روایی همگرایی پرسشنامه با استفاده از آزمون متوسط واریانس استخراج شده (AVE) تایید شده و پایایی آن با استفاده از روش محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۸۳ به دست آمد. برای سنجش خودکارآمدی تحصیلی از پرسشنامه Zajacova et al, 2005 استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۲۷ سؤال و چهار بعد اطمینان به توانایی خود در کلاس درس (۶، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱۶، ۱۸، ۲۲)، اطمینان به خود در کارهای بیرون از کلاس (۱، ۳، ۴، ۵، ۱۵، ۱۷، ۲۵، ۲۷)، اطمینان به خود در تعامل با دیگران (۲، ۷، ۲۰، ۲۱، ۲۳، ۲۶) و اطمینان به خود در مدیریت کار و خانواده (۱۲، ۱۴، ۱۹، ۲۴) می‌باشد. نمره گذاری پرسشنامه در طیف ۵ درجه ای لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) می‌باشد. حداقل نمره ۲۷ و حداکثر نمره ۱۳۵ می‌باشد. Zajacova et al, 2005 روایی محتوایی پرسشنامه مورد تایید و روایی همگرایی آن را مطلوب و پایایی آن را ۰/۸۵ گزارش کرده است. در این پژوهش نیز روایی همگرایی پرسشنامه با استفاده از آزمون متوسط واریانس استخراج شده (AVE) تایید شده و پایایی آن با استفاده از روش محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۹۰ به دست آمد. برای سنجش اشتیاق تحصیلی از پرسشنامه Wang et al, 2011 استفاده شد. این پرسشنامه در ۲۳ سؤال و سه بعد رفتاری (۷-۱)، شناختی (۸-۱۵) و هیجانی (۱۶-۲۳) و در مقیاس لیکرتی ۵ گزینه ایی لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) طراحی شده است حداقل نمره ۲۳ و حداکثر نمره ۱۱۵ می‌باشد. روایی محتوایی پرسشنامه توسط Wang et al, 2011 مورد تایید قرار گرفته و پایایی آن را ۰/۸۸ گزارش کرده است. در این پژوهش نیز روایی همگرایی پرسشنامه با استفاده از آزمون متوسط واریانس استخراج شده (AVE) تایید شده و پایایی آن با استفاده از روش محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۷۵ به دست آمد و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (نرمال بودن داده‌ها و ضریب همبستگی پیرسون) تحت نرم افزار SPSS و برای بررسی برازش مدل از نرم افزار SMART PLS استفاده شد.

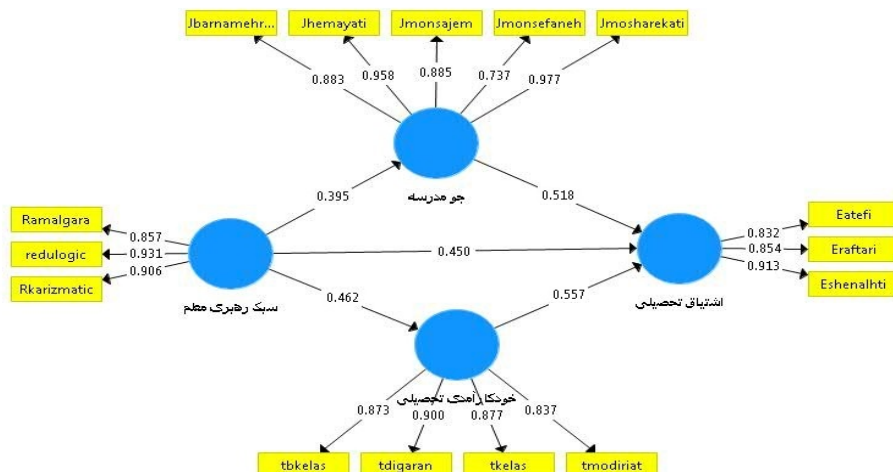
یافته های پژوهش

در این پژوهش تعداد ۲۱۰ نفر دانش‌آموز پسر متوسطه دوم شهرستان ثلاث باباجانی مشارکت داشتند، میانگین سنی دانش‌آموزان ۱۶/۸۹ و انحراف معیار آن ۲/۷۸ بود.

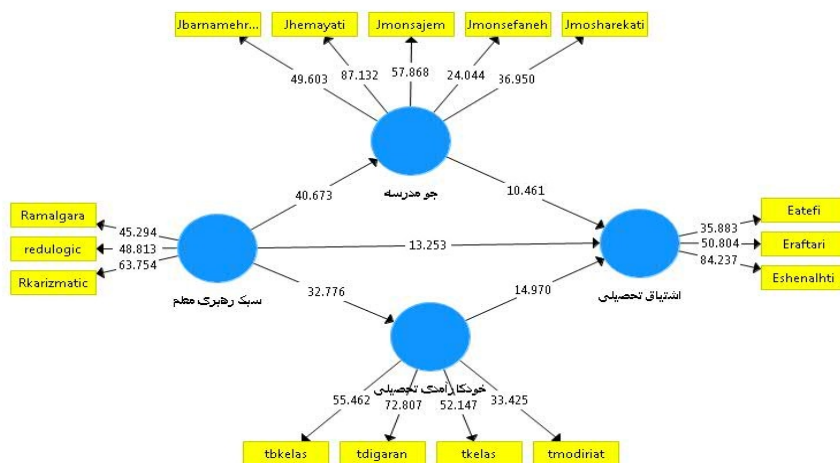
جدول ۱. آماره توصیفی و ضریب همبستگی پیرسون و نرمال بودن داده‌ها

متغیر	M	SD	۴	۳	۲	۱
۱-سبک رهبری معلم	۱۲۳/۵۲	۱۷/۴۱	۰/۵۴**	۰/۴۵**	۰/۵۱**	۱
۲-جو مدرسه	۱۰۸/۶۸	۱۶/۵۷	۰/۵۷**	۰/۲۹**	۱	
۳-خودکارآمدی تحصیلی	۱۱۱/۸۵	۱۵/۳۶	۰/۴۹**	۱		
۴-اشتیاق تحصیلی	۸۹/۲۷	۱۰/۳۲	۱			

همانگونه که در جدول مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف استاندارد سبک رهبری معلم به ترتیب برابر ۱۲۳/۴۷ و ۱۷/۵۲، میانگین و انحراف استاندارد جو مدرسه به ترتیب برابر ۱۰۸/۶۸ و ۱۶/۵۷، میانگین و انحراف استاندارد خودکارآمدی تحصیلی به ترتیب برابر ۱۲۳/۲۶ و ۲۲/۴۱ و میانگین و انحراف استاندارد متغیر خودتنظیمی تحصیلی به ترتیب برابر با ۱۱۱/۸۵ و ۱۵/۳۶ و میانگین و انحراف استاندارد متغیر اشتیاق تحصیلی ۸۹/۲۷ و ۱۰/۳۲ بود. آزمون ضریب همبستگی پیرسون برای همبستگی بین متغیرها نشان داد بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی (۰/۵۴، $p < ۰/۰۱$)، بین سبک رهبری معلم و خودکارآمدی تحصیلی (۰/۴۶، $p < ۰/۰۱$)، بین سبک رهبری معلم و جو مدرسه (۰/۵۱، $p < ۰/۰۱$) و بین جو مدرسه و اشتیاق تحصیلی (۰/۵۷، $p < ۰/۰۱$) و خودکارآمدی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی (۰/۴۹، $p < ۰/۰۱$) رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتایج بررسی نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون چولگی و کشیدگی نشان داد که داده‌های به دست آمده در بازه (۲- تا ۲+) قرار دارند که نشان از نرمال بودن داده می‌باشد.

شکل شماره ۱- برازش مدل ساختاری با استفاده از مقادیر استاندارد

شکل شماره ۲- برازش مدل ساختاری با استفاده از ضریب معناداری

جدول ۳. محاسبه اثرات مستقیم و غیرمستقیم و وضعیت فرضیه های پژوهش

از	به	اثر مستقیم	T	اثر کل	وضعیت
سبک رهبری معلم	اشتیاق تحصیلی	۰/۴۵	۱۳/۲۵	-	تایید
جو مدرسه	اشتیاق تحصیلی	۰/۵۱	۱۰/۴۶	-	تایید
خودکارآمدی تحصیلی	اشتیاق تحصیلی	۰/۵۷	۱۴/۹۷	-	تایید
سبک رهبری معلم	جو مدرسه	۰/۳۹	۴۰/۶۷	-	تایید
سبک رهبری معلم	خودکارآمدی تحصیلی	۰/۴۶	۳۲/۷۷	-	تایید
از	به	اثر غیر مستقیم	SIG	-	-
سبک رهبری معلم	اشتیاق تحصیلی (با نقش میانجی جو مدرسه)	۰/۳۱	۰/۰۱	۰/۷۰	تایید
سبک رهبری معلم	اشتیاق تحصیلی (با نقش میانجی خودکارآمدی تحصیلی)	۰/۲۸	۰/۰۱	۰/۷۴	تایید
ارزیابی کلی مدل					
شاخص نیکویی برازش (GOF)					
تایید		۰/۳۵	قوی	-	-

همانگونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه اول مبنی بر تأثیر سبک رهبری معلم بر اشتیاق تحصیلی نشان داد که بار عاملی استاندارد متغیر سبک رهبری معلم بر اشتیاق تحصیلی $t = 0/45$ و بار عاملی آماره t نیز $13/25$ به دست آمده است که نشان می‌دهد همبستگی مشاهده شده معنادار می‌باشد و فرضیه اول تأیید می‌شود.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه دوم مبنی بر تأثیر جو مدرسه بر اشتیاق تحصیلی نشان داد که بار عاملی استاندارد متغیر جو مدرسه بر اشتیاق تحصیلی برابر با $0/51$ و بار عاملی آماره t نیز $10/46$ به دست آمده است که نشان می‌دهد همبستگی مشاهده شده معنادار می‌باشد و فرضیه دوم پژوهش نیز تأیید می‌شود.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه سوم مبنی بر تأثیر خودکارآمدی تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی نشان داد که بار عاملی استاندارد متغیر خودکارآمدی تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی برابر با $0/57$ و بار عاملی آماره t نیز $14/97$ به دست آمده است که نشان می‌دهد همبستگی مشاهده شده معنادار می‌باشد و فرضیه سوم پژوهش نیز تأیید می‌شود.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه چهارم مبنی بر تأثیر سبک رهبری معلم بر جو مدرسه نشان داد که بار عاملی استاندارد متغیر سبک رهبری معلم بر جو مدرسه برابر با $0/39$ و بار عاملی آماره t نیز $40/67$ به دست آمده است که نشان می‌دهد همبستگی مشاهده شده معنادار می‌باشد و فرضیه چهارم پژوهش نیز تأیید می‌شود.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه پنجم نشان داد که بار عاملی استاندارد متغیر سبک رهبری معلم بر خودکارآمدی تحصیلی برابر با $0/46$ و بار عاملی آماره t نیز $32/77$ به دست آمده است که نشان می‌دهد همبستگی مشاهده شده معنادار می‌باشد و فرضیه پنجم پژوهش نیز تأیید می‌شود.

همچنین اثر غیر مستقیم سبک رهبری معلم بر اشتیاق تحصیلی با نقش میانجی جو مدرسه برابر با $0/31$ در سطح $(0/01)$ و اثر غیر مستقیم سبک رهبری معلم بر اشتیاق تحصیلی با نقش میانجی خودکارآمدی تحصیلی برابر با $0/28$ در سطح $(0/01)$ معنی دار می‌باشند و فرضیه ششم و هفتم پژوهش نیز تأیید می‌شود. همچنین بررسی آماره GOF برای برازش کلی مدل برابر با $0/35$ نشان می‌دهد که مدل از برازش خوبی برخوردار می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی با نقش میانجی جو مدرسه و خودکارآمدی تحصیلی در بین دانش‌آموزان پسر متوسطه دوم شهرستان ثلاث باباجانی انجام شد. نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که بین سبک رهبری معلم با اشتیاق تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های [Zeinstra et al, 2022](#)، [Wang et al, 2022](#)، [Gage, MacSuga, 2017](#) مبنی بر رابطه بین سبک رهبری معلم با اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان همسو می‌باشد. در تبیین این رابطه می‌توان گفت که سبک رهبری معلم به نحوه هدایت کلاس توسط معلم به عنوان رهبر گروه، تصمیم‌گیری، تکمیل وظایف و تأثیرگذاری بر اعضای آن اشاره دارد و برای هدایت کلاس و تحقق اهداف آموزشی دانش‌آموزان معلمان نیازمند مهارت‌های رهبری موثر و برجسته هستند تا بتوانند با فراهم کردن شرایط تحقق اهداف آموزشی، اشتیاق دانش‌آموزان به کلاس و یادگیری را بیشتر کنند، زیرا دانش‌آموزان زمانی که نیازهای آموزشی و روان‌شناختی آن‌ها در کلاس برآورده شود بیشتر در کلاس درگیر شده و مشارکت بیشتری خواهند داشت و سبک رهبری معلم در این زمینه می‌تواند تسهیل‌گر باشد. همچنین از تأثیر مولفه‌های سبک رهبری در این حوزه نباید غافل شد و معلمانی که بتوانند به صورت عملی یا ایدئولوژیک بر دانش‌آموزان خود تأثیر داشته باشند، تعهد و انرژی آن‌ها به کلاس را بیشتر می‌کنند، لازم به ذکر است که معلمان کاریزماتیک نیز با توانمندی‌های خاصی که دارند می‌توانند بر افزایش تمایل و شوق دانش‌آموز در مدرسه تأثیرگذار باشند و اشتیاق تحصیلی آن‌ها را افزایش دهند.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه دوم نشان داد که جو مدرسه بر اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های [Karimi Dashtaki, 2023](#)، [Akbari Et Al, 2021](#) و [García et al, 2022](#) مبنی بر رابطه بین جو مدرسه و اشتیاق تحصیلی همسو می‌باشد. این فرضیه را می‌توان بر اساس نظریه خودتعیینی [Ryan, Deci, 2008](#) تبیین کرد. بر اساس این نظریه انگیزش و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان به محیطی بستگی دارد که دانش‌آموزان در آن مشغول یادگیری هستند. محیط یادگیری و جو مدرسه اگر مثبت باشد مشارکت و خودمختاری دانش‌آموزان را افزایش داده و انگیزه و اشتیاق دانش‌آموزان را بالا می‌برد. در واقع محیط و جو مدرسه چنانچه مثبت باشد و زمینه تعامل دانش‌آموزان با هم و با معلم را فراهم کند اشتیاق دانش‌آموزان به مدرسه و کلاس بیشتر می‌شود. می‌توان گفت که جو مطلوب و مناسب مدرسه سبب می‌شود که دانش‌آموز اهداف مدرسه و نظام آموزشی را در راستای اهداف خود دانسته و برای موفقیت خود در امور آموزشی اهمیت خاصی قائل شوند و با تعهد و اشتیاق بیشتری تکالیف تحصیلی خود را انجام می‌دهند.

نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که بین خودکارآمدی تحصیلی با اشتیاق تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های [Basharpour, Aeini, 2021](#)، [Ansar-al-Hossaini et al, 2021](#)، [Udiani et al, 2023](#) و [Prifti, 2023](#) مبنی بر رابطه بین خودکارآمدی تحصیلی با اشتیاق تحصیلی همسو می‌باشد. در تبیین این رابطه می‌توان گفت که دانش‌آموزانی که در حوزه تحصیل احساس خودکارآمدی می‌کنند معمولاً تمایل بیشتری به فعالیتهای تحصیلی داشته و به طور مداوم فعالیتهای کلاسی را پیگیری می‌کنند. این دانش‌آموزان با خودکارآمدی بالا، اعتماد به نفس و احساس کنترل بر چالشهای تحصیلی اشتیاق بیشتر به حضور در کلاس و تجربه‌های یادگیری پیدا می‌کنند. در محیط‌های آموزشی، افراد دارای خودکارآمدی بالا، انگیزه و رغبت بیشتری برای درگیری شناختی با مسائل تحصیلی دارند و از آنجا که این افراد به توانایی‌های خود در حل مسائل تحصیلی باور دارند، با علاقه بیشتری درگیر مسائل تحصیلی می‌شوند و اشتیاق بیشتری از خود نشان می‌دهند.

نتایج فرضیه چهارم نشان داد که بین سبک رهبری معلم و جو مدرسه رابطه معناداری وجود دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش [Nguyen et al, 2019](#) مبنی بر رابطه بین سبک رهبری معلم و جو مدرسه رابطه معناداری وجود دارد. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که سبک رهبری معلم به رفتارهای معلمان در داخل و خارج کلاس اشاره دارد که تسهیل‌گر تحقق اهداف تحصیلی دانش‌آموزان می‌باشد که عاملی مهم برای موفقیت دانش‌آموزان بوده و عملکرد تحصیلی آن‌ها را بهبود می‌بخشد. از طرف دیگر تصمیم‌گیریها، انجام وظایف و هدایت کلاس توسط معلمان چنانچه در تعامل با دانش‌آموزان باشد و سبک رهبری معلم به نحوی باشد که مشارکت دانش‌آموزان را به همراه داشته باشد، جو مثبتی در مدرسه ایجاد می‌شود که مشوق دانش‌آموزان برای حضور در کلاس و مدرسه خواهد بود. بنابراین می‌توان گفت که سبک رهبری معلم و تسهیل تحقق اهداف دانش‌آموزان می‌تواند منجر به ادراک مثبتی از جو مدرسه شود.

نتایج تحلیل داده‌ها برای بررسی فرضیه پنجم نشان داد که بین سبک رهبری معلم و خودکارآمدی تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش [Wang et al, 2022](#) همسو می‌باشد. در تبیین این رابطه می‌توان گفت که خودکارآمدی تحصیلی، قضاوت یادگیرنده درباره توانایی برای دستیابی موفقیت‌آمیز به اهداف تحصیلی و آموزشی است و شامل مجموعه باورهای دانش‌آموز در مورد توانایی‌هایشان در انجام تکالیف است که در پژوهشهای مختلف به عنوان عاملی کلیدی در آموزش و یادگیری دانش‌آموزان مطرح شده است و نتیجه تجارب تسلط، تجربیات جانشین و تغییرات فیزیولوژیکی است و همچنین سبک رهبری معلم نیز می‌تواند در رشد خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان نقش داشته باشد. در واقع سبک رهبری معلمان و نحوه راهنمایی آن‌ها در کلاس می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا با اعتماد به نفس بیشتری به بر چالشهای تحصیلی غلبه کرده و خودکارآمدی تحصیلی بیشتری تجربه کنند.

نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که جو مدرسه در رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی نقش میانجی دارد. در تبیین نقش میانجی جو مدرسه در رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی می‌توان گفت که سبک رهبری و رفتارهای انگیزشی معلمان همچون ارتباط موثر با دانش‌آموزان و حضور فیزیکی در کلاس می‌تواند جوی مثبت در کلاس و مدرسه ایجاد می‌کند و از طرف دیگر جو مثبت مدرسه متغیری است که منجر به مشارکت بیشتر دانش‌آموزان در کلاس درس، رابطه صمیمی بین معلم و دانش‌آموز، برخورداری دانش‌آموز از حمایت معلم در مواقع مشکل، برقراری نظم و مقررات در کلاس می‌شود، در واقع اگر جو روانی اجتماعی کلاس مطلوب باشد

زمینه رقابت، همبستگی و انضباط دانش‌آموزان فراهم شده و منجر به افزایش اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود. بنابراین جو مدرسه می‌تواند در رابطه بین سبک رهبری معلم با اشتیاق تحصیلی نقش میانجی ایفا کند.

همچنین نتایج تحلیل داده نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی در رابطه بین سبک رهبری معلم و اشتیاق تحصیلی نقش میانجی دارد در تبیین نقش میانجی خودکارآمدی تحصیلی می‌توان گفت که خودکارآمدی تحصیلی به عنوان باور فرد مبنی بر اینکه توانایی رسیدن به اهداف تحصیلی را دارد دارد از منابع مختلفی تاثیر می‌پذیرد و رفتارهای معلم در کلاس می‌تواند به عنوان تجربه جانشینی به افزایش اعتماد به نفس و خودکارآمدی تحصیلی کمک کند، از طرف دیگر دانش‌آموزان با خودکارآمدی تحصیلی نسبت به توانایی های تحصیلی خود اعتماد داشته و با غلبه بر چالشهای تحصیلی، به موفقیت‌های زیادی دست پیدا می‌کنند که به مرور خودکارآمدی تحصیلی آن‌ها را افزایش دهد.

با توجه به نتایج این پژوهش پیشنهاد می‌شود معلمان ضمن توسعه و گسترش مهارت‌های رهبری خود، شرایطی را در مدرسه ایجاد کنند که جو مثبتی در مدرسه ایجاد شده و دانش‌آموزان نسبت به مدرسه و کلاس دیدگاه مثبتی پیدا کنند، با دادن تکالیف سطح بالا و راهنمایی دانش‌آموزان برای حل آنها، توانایی های آنها را گسترش داده و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان را تقویت کنند، همچنین با استفاده راهبردهای خاصی همچون فعالیتهای پروژه محور، سبک مدیریت و رهبری تعاملی در کلاس، میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان را بالا ببرند. لازم به ذکر است این پژوهش در بین دانش‌آموزان پسر متوسطه دوم شهرستان ثلاث باباجانی انجام گرفته است که در تعمیم نتایج آن به دختران و یا دانش‌آموزان سایر شهرستان‌ها باید احتیاط به خرج داد.

ملاحظات اخلاقی

تمامی اصول اخلاقی در این مقاله در نظر گرفته شده است. دانش‌آموزان در جریان هدف پژوهش و مراحل اجرای آن قرار گرفتند. آن‌ها همچنین از محرمانه بودن اطلاعات خود اطمینان داشتند.

حامی مالی

این مقاله هیچگونه حامی مالی نداشته است.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- Akbari, T., Javidpour, M., Kazemi, S., & Omidvar, A. (2021). The Mediating Role of Classroom Atmosphere in Relationship between Teachers' Classroom Management Styles in Students' Educational Engagement of University of Medical Sciences. *Akhlaq-I zīstī*, 10(35), 1-14. [In Persian]. Doi: <https://doi.org/10.22037/bioeth.v10i35.32097>
- Ansar-al-Hossaini, S. H., Abedi, M., & Nilforoshan, P. (2021). The Relationship between Academic Self-Concept and Academic Engagement with regard to the Mediating Role of Academic Self-Efficacy and Self-Regulatory Learning Approaches. *Journal of Applied Psychological Research*, 12(1), 39-5. [In Persian]_doi: [10.22059/JAPR.2021.305882.643571](https://doi.org/10.22059/JAPR.2021.305882.643571)
- Ashwin, T., & Ram, M. (2020). Affective database for e-learning and classroom environments using Indian students' faces, hand gestures and body postures. *Future Generation Computer Systems*, 108, 334-348. <https://doi.org/10.1016/j.future.2020.02.075>
- Bagheri, M., Barzegar Bafrooei, K., & Estabraghi, M. (2022). Structural Equation Model For Predicting Academic Engagment Based On Attribution Styles And Psychological Capital With The Mediation Of Infatuation Experience In University Students. *Journal Of Educational Psychology Studies*, 19(47), 32-16. [In Persian]. Doi: [10.1016/j.chb.2018.04.035](https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.04.035)

- Basharpoor, S., Eyni, S. (2021). The Mediating Role Of The Academic Resilience In Relations Between Academic Self-Efficacy With Academic Adjustment Of Students With Learning Disabilities. *JOEC*, 21 (1) :64-53. [In Persian]. [Http://Joec.Ir/Article-1-1354-Fa.Html](http://Joec.Ir/Article-1-1354-Fa.Html)
- Eslami, M., Dortaj, F., Sadipour, E., & Delavar, A. (2016). The Causal Modeling Of Academic Engagement Based On Personal And Social Resources Among Undergraduate Students At Amir Kabir University In Tehran. *Counseling Culture And Psychotherapy*, 7(28), 133-161. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2017.7096>
- Fathi Chegeni, F., Abasi, M., & Ghadampour, E. (2023). The Causal Relationship Between Authentic Leadership Style, School Culture And Proactive Personality With Teachers' Job Engagement: The Mediating Role Of Psychological Contract. *Applied Educational Leadership*, 4(4), 51-68. [In Persian] <https://doi.org/10.22098/AEL.2023.12411.1234>
- Gage, N., & MacSuga, AS. (2017). Salient Classroom Management Skills: Finding the Most Effective Skills to Increase Student Engagement and Decrease Disruptions. *Rep Emot Behav Disord Youth*. 17(1):13-18. [PMID: 30686938](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30686938/)
- García, L., Poyatos, M, Burgueño, R., & Gallegos A (2022). Teaching style and academic engagement in pre-service teachers during the COVID-19 lockdown: Mediation of motivational climate. *Front. Psychol*. 13 (1): 99-106. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.992665>
- Gharibi, F., Fazli, S., & Gharibi, A. (2022). Prediction of Academic Engagment based on Families' Performance and Academic Resilience among Primary School Students. *Journal of Social Sciences Ferdowsi University of Mashhad*, 19(3), 262-239. [In Persian] <https://doi.org/10.22067/social.2023.80317.1286>
- Hu, Z. X. (2010). Research on the Assessment Model of Classroom Climate in Higher Education Institutes. *Heilongjiang Researches on Higher Education*, 28(2), 46–49. <https://doi.org/10.3102/0034654319866133>
- Karimi Deshtaki, A. (2023). The Structural Model of School Engagement based on School Culture with the Mediator Role of Classroom Environment and Academic Self-Concept of Students. *Iranian Journal of Educational Society*, 9(1), 303-312. [In Persian]. <https://doi.org/10.22034/ijes.2023.546720.1238>
- Monteiro, V., Carvalho, C., & Santos, N. (2021). Creating a supportive classroom environment through effective feedback: Effects on students' school identification and behavioral engagement. *Frontiers in Psychology*, 6(5): 1-14. <https://doi.org/10.3389/feduc.2021.661736>
- Nguyen, D., Harris, A., & Ng, D. (2019). A review of the empirical research on teacher leadership (2003–2017). *Journal of Educational Administration*, 58(1), 60–80. <https://doi.org/10.1108/JEA-02-2018-0023>
- Prifti, R. (2022). Self-efficacy and student satisfaction in the context of blended learning courses, *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 37(2), 111-125. <https://doi.org/10.1080/02680513.2020.1755642>
- Quan, g. (2024). The Influence of Head Teacher's Leadership Style on Junior High School Students ' Learning Engagement: The Mediating Effect of Self-efficacy. *3rd International Conference on Culture, Education, Psychology and Communications (CEPC 2024)*, 11(2): 258-269. <https://doi.org/10.62051/t4et8v48>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Selfdetermination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78. <https://doi.org/10.1037//0003-066x.55.1.68>
- Sayadi, Y., & Soleimani, H. (2022). Investigating The Relationship Between Academic Self-Efficacy and Academic Engagment With Regard To The Mediating Role of Self-Regulation Among English Language Students. *Research in Teaching*, 10(1), 81-106. [In Persian] [doi: https://www.doi.org/10.34785/j012.2022.004](https://www.doi.org/10.34785/j012.2022.004)
- Serrano, C., Murgui, S., Andreu, Y. (2022). Improving the prediction and understanding of academic success: The role of personality facets and academic engagement. *Revista de Psicodidáctica (English ed.)*, 27(1), 21-28. <https://doi.org/10.1016/j.psicoe.2021.11.002>
- Shen, C. X. (2018). Does school-related Internet Information seeking improve academic self-efficacy? The moderating role of internet information seeking styles. *Computers in Human Behavior*, 86, 91-98. [Doi: https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.04.035](https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.04.035)
- Shiybak, E., & salimi, S. (2022). Studying the Moderating Role of Academic Buoyancy in Relationship between Students' Intrinsic Motivation and their Academic Engagement in Farhangian University of Zahedan City. *Educational and Scholastic studies*, 11(3), 135-160. [In Persian] <https://doi.org/20.1001.1.2423494.1401.11.3.5.1>
- Tsai, K. C. (2017). Development of the teacher leadership style scale. *Social Behavior and Personality*, 45(3), 477–490. <https://doi.org/10.2224/sbp.5751>
- Udiani, E., Khosiyah, S., & Umer, A. (2023). The effect of gratitude and academic self efficacy on academic engagement in students. *Psikis : Jurnal Psikologi Islami*, 9(1).258-296. <https://doi.org/10.19109/psikis.v9i1.16731>
- Wang, M. T., & Degol, J. (2014). Staying engaged: knowledge and research needs in student engagement. *Child Development Perspectives*, 8, 137- 143. <https://doi.org/10.1111/cdep.12073>

- Wang, M. T., Degol, J. L., Amemiya, J., Parr, A., & Guo, J. (2020). Classroom climate and children's academic and psychological wellbeing: A systematic review and metaanalysis. *Developmental Review*, 57, 91-102. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2020.100912>
- Wang, M. T.; Willett, J. B. and Eccles, J. S. (2011). "The assessment of school engagement: Examining dimensionality and measurement invariance by gender and race/ethnicity". *Journal of School Psychology*, 49: 465-480. DOI: [10.1016/j.jsp.2011.04.001](https://doi.org/10.1016/j.jsp.2011.04.001)
- Wang, Q., Lee, K.C.S. & Hoque, K.E. (2022). The Mediating Role of Classroom Climate and Student Self-Efficacy in the Relationship Between Teacher Leadership Style and Student Academic Motivation: Evidence from China. *Asia-Pacific Edu Res*, 32, 561-57. <https://doi.org/10.1007/s40299-022-00676-z>
- Wang, X., Liu, Yl., Ying, B. & lin., j. (2023). The effect of learning adaptability on Chinese middle school students' English academic engagement: The chain mediating roles of foreign language anxiety and English learning self-efficacy. *Curr Psychol*, 42, 6682-6692. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-02008-8>
- Warren, L. (2019). Behaviors of teacher leaders in the classroom. *Psychology and Behavioral Sciences*, 7(6), 104-108. <https://doi.org/10.11648/j.pbs.20180706.12>
- Warshawski S. (2022). Academic self-efficacy, resilience and social support among first-year Israeli nursing students learning in online environments during COVID-19 pandemic. *Nurse Educ Today*. 110(5): 105-115. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2022.105267>
- Yadak, S. M. A. (2017). The impact of the perceived self efficacy on the academic adjustment among Qassim University Undergraduates. *Open Journal of Social Sciences*, 5, 157-174. [Doi:10.4236/jss.2017.51012](https://doi.org/10.4236/jss.2017.51012)
- Zajacova, A., & Lynch, S. M., & Espenshade, T. J. (2005). Self-efficacy, Stress, and Academic Success in college. *Research in Higher Education*, 46, 6, 678-706. <https://doi.org/10.1007/s11162-004-4139-z>
- Zeinstra, L., Kupers, E., Loopers, J., & Boer, A. (2023). Real-time teacher-student interactions: The dynamic interplay between need supportive teaching and student engagement over the course of one school year. *Teaching and Teacher Education*. 121(1): 103-116. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2022.103906>